

MEDICIN HISTORISKA museet

VERKSAMHETSBERÄTTELSE
2025

Medicinhistoriska museet
Östra Hamngatan 11
411 10 Göteborg

tel. 010-441 43 00
e-post. medicinhistoriska@vgregion.se
webb. www.medicinhistoriska.se

Foto: Annika Engström

INNEHÅLL

Inledning	5
Medicinhistoriska museet 2025	6
Vision och organisation	7
Målgrupper och besökare	8
Hållbarhet	9
Personal	9
Bildgalleri 2025	10
Samarbeten och samverkan	14
Basutställning	15
Tillfälliga utställningar	16
Arrangemang	21
Konferenser och externa föredrag	22
EMYA	23
Kommunikation, marknadsföring och varumärke	24
Museet på webben och i sociala medier	25
Program och pedagogik	27
Besök och butik	28
Samlingar, arkiv och referensbibliotek	29
Forskning och kunskapsuppbyggnad	30
Nätverk	31
Internationell verksamhet	31
Museet framåt	32

Foto: Annika Engström

INLEDNING

2025 var ett intensivt år med omfattande verksamhet både inom och utom museets väggar. Vi deltog i filmfestivalen, vetenskapsfestivalen, kulturkalasen, kulturnatta och tillsammansfestivalen. Den stora samarbetsutställningen Lillhagen i färg vid Göteborgs Stadsmuseum invigdes och vi gjorde en utställningskatalog. Vi arrangerade två internationella konferenser. Utställningen En blodig historia som visades fram till hösten fick redan före nyår nytt liv som vandringsutställning och vi deltog alla återigen i Blodomloppet. Den nya utställningen Sjuka barn! invigdes och gästades av nyfikna besökare, sjukhusclowner, tröstemöss och journalister. Det totala antalet besökare till museet ökade något jämfört med föregående år.

Museet var en av samarbetsparterna som arrangerar av årets Samlingsforum som hölls i Göteborg och välkomnade kollegor från hela landet.

I slutet av maj fick hela personalgruppen möjlighet att delta i European Museum of the Year Awards i Bialystok i Polen då vi var ett av de nominerade museerna. En nominering som blev en bekräftelse på det arbete vi som arbetsgrupp gjort med den nya basutställningen och för att lyfta museets verksamhet.

2025 blev också det sista året inom Sahlgrenska Universitetssjukhusets organisation då det i november fattades beslut om att Medicinhistoriska museet från 1:a januari 2026 går in i Västra Götalandsregionens Kulturförvaltnings avdelning Natur och kulturarv. Museet som grundades på en vind på Sahlgrenska sjukhuset redan på 1940-talet och som större delen av sin tillvaro varit en del av sjukhuset går nu in i en ny era.

Lisa Sputnes Mouwitz, museichef

MEDICINHISTORISKA MUSEET 2025

Museet ligger på andra våningen i Oterdahlska huset i centrala Göteborg. Huset är från 1793 och är byggt i två våningar runt en innergård där det förr fanns stall, personalbostäder och latriner. Byggnaden testamenterades till Sahlgrenska sjukhuset år 1808 av köpmannen Aron Oterdahl. Mellan åren 1823-1855 låg Sahlgrenska sjukhuset här. Under åren 1892-1967 var huset Göteborgspolisens högkvarter. 1984 flyttade Medicinhistoriska museet in och har funnits här i byggnaden sedan dess. Museets magasin är inrymt i de gamla häktscellerna. Personalutrymmen och publika utrymmen ligger i samma rum där patienter från koleraepidemin 1834 vårdades och då 10 % av Göteborgs befolkning dog.

Museets centrala adress på Östra Hamngatan 11 innebär att det finns mycket goda förbindelser med kollektivtrafik. Närmaste hållplats är Lilla Bommen, här stannar flera bussar och spårvagnar. Hållplatsen ligger ca 20 meter från museet. Viss parkering finns på gatorna runt museet, men bäst är att parkera i Nordstans parkeringshus på andra sidan gatan.

Från huvudingången leder trappor upp till museet på andra våningen. Hiss finns och kan nås från ingången på Spannmålgatan 9.

I entrén finns vår reception, museibutik, kapprum med låsbara skåp och tre toaletter varav en är anpassad för rullstol samt har skötbord. Här finns bärbara pallar för besökare att ta med in i utställningen.

Butikens innehåll speglar vårt tema och dess bredd: medicinhistoria, apotek, anatomi, psykiatri. Utbudet associeras med temat på olika sätt - ibland direkt och andra gånger mer lekfullt. Alla ålders- och besökargrupper ska kunna hitta något – en bit av museiupplevelsen att ta med sig hem.

Ateljén och biblioteket nås från receptionsområdet. I ateljén finns gratis ritmaterial att använda. Här finns plats för familjer och för barnvagn. Här finns också plats för vila för den som behöver lugn och ro en stund.

Biblioteket är ett referensbibliotek med medicinhistorisk litteratur och kommer att vara tillgängligt efter tidsbokning. Under 2025 färdigställdes biblioteksinredningen och uppackning kunde påbörjas. Biblioteket kommer att öppna under 2026.

En föreläsningssal med plats för 30 personer med projektor, högtalare och hörslinga finns i museet.

Museets basutställning "Eld och blod - Göteborgs medicinhistoria under 400 år", sträcker sig över 8 rum. Det finns fasta sittplatser för besökare i varje rum i utställningen.

Tillfälliga utställningar har ett eget rum. Här byts utställningen minst en gång per år och ger oss möjlighet att snabbt ta upp aktuella ämnen relaterat till medicinhistoria och till intressanta samarbeten.

Under större delen av 2025 visades utställningen "En blodig historia" om blod och blodtransfusion ett samarbete med GeBlod-verksamheten inom SU. Den nya utställningen Sjuka barn! invigdes under Kulturnatta den 24 oktober och kommer att visas till 16 oktober 2026.

Under året har museet deltagit i och även stått som arrangör för ett stort antal event. Året har också präglats av den utredning som bedrivits för att undersöka en ny organisatorisk hemvist för museet inom VGR:s Kulturförvaltning. I november 2025 fattades beslut om att Medicinhistoriska museet från 1 januari 2026 ska överföras från styrelsen för Sahlgrenska Universitetssjukhuset till styrelsen för kulturutveckling vid avdelningen för Natur och Kulturarv inom Kulturförvaltningen Västra Götalandsregionen.

MEDICINHISTORISKA MUSEET

VISION OCH ORGANISATION

VISION

Medicinhistoriska museets vision är att vara en dynamisk verksamhet där medicinhistoriska föremål och berättelser levandegörs i all sin komplexitet. Museet ska vara en levande mötesplats där det finns utrymme för både lust och allvar.

ORGANISATION

Medicinhistoriska museet i Göteborg tillhör Sahlgrenska Universitetssjukhuset som är en del av Västra Götalandsregionen.

UPPDRAG

Medicinhistoriska museet har i uppdrag att förvalta och förmedla det västerländska materiella medicinhistoriska kulturarvet. Med utgångspunkt från Sahlgrenska sjukhuset och dess mer än 200 år långa historia ligger fokus på staden Göteborg och dess position, både nationellt och internationellt. Vårt gemensamma kulturarv är identitetsskapande och som förmedlare ska museet göra utställningarna tillgängliga för en bred allmänhet. Samlingarna ska vara tillgängliga för forskning och utbildning.

MÅL 2025

Museets verksamhet bedrivs enligt en utvecklingsplan med långsiktiga mål, fokusområden för året och årets prioriterade aktiviteter.

De prioriterade aktiviteterna under verksamhetsåret 2025 utgick från fokusområden med grund i verksamhetens långsiktiga mål.

MEDVERKAN I ORGANISATIONER

ICOM- International Council of Museums

Riksförbundet Sveriges Museer

ArbetSam - Arbetslivsmuseernas samarbetsråd

Göteborgs Hembygdsförbund

Museinätverk Väst

Svenskt Kulturarv

Nätverk för medicinhistoriska museer och samlingar

IAMMC – International Association of Medical Museums and Collections

COST – CA22159 - National, International and Transnational Histories of Healthcare, 1850-2000 (EuroHealthHist)

Medicinhistoriska föreningen i Göteborg

Långsiktigt mål:
Ökad publik kännedom och publikt engagemang

Fokusområden 2025:
Kommunikation och marknadsföring

Utbud och bemötande
Pedagogisk verksamhet

Samverkan

Prioriterade aktiviteter:

Målformulering publik och pedagogisk verksamhet

Strategier för event, produktioner och marknadsföring

Produktion tillfällig utställning

Samverkan inom och utom SU

Långsiktigt mål:
Ökad och förbättrad tillgänglighet till samlingarna

Fokusområden 2025:
Återflytt av samlingar

Digitalt tillgängliggörande och förmedling
Referensbibliotek

Prioriterade aktiviteter:
Återflytt av samlingarna

Samlingsöversyn

Krisberedskapsarbete

Öka kunskap digital förmedling

Samverkan kring digitalt tillgängliggörande

Uppackning och registrering av boksamlingen

Långsiktigt mål:
Implementerad intern organisation efter återöppnande

Fokusområden 2025:

Etablera arbetssätt och rutiner
Styrdokument

Ökad kunskap om dagens sjukvård
Omvärldsbevakning

Prioriterade aktiviteter:

Löpande avstämningar
ansvarsområden och roller

Kompetensutveckling

Studiebesök

MÅLGRUPPER OCH BESÖKARE

Medicinhistoriska museet har en bred målgrupp. Nästan alla människor har en relation till sjukvården, en del som patienter och andra som personal – sjukhusen var och är än idag små samhällen i samhället. Museet blir en plats för igenkänning och en möjlighet att dela med sig av sin historia med sitt sällskap. För att nå ut har vi ett antal strategier.

Vara en resurs för skolor likväl som en källa till allmänbildning för allmänheten

Museet erbjuder guidade visningar för både skolklasser och den intresserade allmänheten. Gymnasieskolans vård- och omsorgsprogram har sedan länge varit flitiga besökare på museet, dessa visningar är kopplade till skolornas läroplaner och utgör en viktig del av den pedagogiska verksamheten, under terminerna ger vi två visningar per dag, vilket ändå inte täcker efterfrågan.

Att vara till för de som arbetar i sjukvården

Museet har fri entré för alla anställda vid Sahlgrenska Universitetssjukhuset.

De förändringar och utmaningar sjukvården står inför idag skapar ett behov av kontinuitet och av att bottna i historien. Vår basutställning erbjuder detta. I tillfälliga utställningar tar vi upp dagsaktuella frågor. Att känna yrkesstolthet och att känna sitt yrkes historia går ofta hand i hand. Genom att skildra olika sjukvårdsyrkens historia har museet ambitionen att bidra till att unga väljer att arbeta inom sjukvården.

Sänka tröskeln

För att sänka tröskeln för besöket har vi riktade event mot exempelvis barnfamiljer där vi har fri entré under terminernas skollov med aktiviteter för både barn och vuxna. Vår målgrupp barn är ännu förhållandevis liten men i vår nya utställning har vi arbetat fram ett särskilt barnspår. Hos oss gäller nu att hitta tio rättor med varsin

berättelse i utställningen. Vi har även en aktivitetshörna med böcker och utklädningskläder för de yngre barnen.

Många som kommer till museet har inte svenska som modersmål och museets pedagog anpassar visningar till enkel svenska. Utställningen är tillgänglighetsanpassad i den fysiska miljön med hörslinga och en hiss.

Vi erbjuder öppna lunchvisningar utan tillkommande guidekostnad. Unga upp till 20 år har fri entré. Vi vänder oss också utåt och håller föredrag utanför museet för att väcka intresse för det medicinska kulturarvet.

Identifierade målgrupper

Vuxna

Seniorer och daglediga

Vuxna med barn

Vårdanställda och studenter vid vårdutbildning

Studenter vid gymnasie- och folkhögskolor

Turister och internationella besökare

Statistik besökare 2025:

8604 besökare varav 2890 i grupp.

170 grupper varav 132 guidade visningar.

Besökare per dag /snitt 46

Antal öppna dagar 187

Följare instagram 2786

Instagram, räckvidd 23 600

Facebook, visningar 48 600

Wikimedia, visningar 78 954

Webb, unika besök 33 404

HÅLLBARHET

Miljömål

Museet följer Sahlgrenska Universitetssjukhusets miljömål. Museet har ett miljöombud som ingår i det regionala nätverket för miljöombud.

Genom att arbeta enligt principerna för miljöledningssystemet ISO14001 har vi en årlig handlingsplan med regelbunden uppföljning.

Vi är föremål för internrevision och bidrar till årsredovisningar. Prioriteringar är bland annat återvinning av avfall, minskad energiförbrukning och minskad miljöpåverkan från resor. Sjukhuset är certifierat till ISO14001. I slutet av året genomgick museet en extern miljörevision.

Sociala hållbara mål

Museet har kontakt med kommunens träffpunkter, verksamheter som syftar till att ge seniorer mötesplatser för att umgås och ta del av kulturaktiviteter och fysisk aktivitet. Under året har museet besökt mötesplatser och berättat om lokal medicin- och socialhistoria.

I arrangemanget Who Cares workshopdagar samarbetade museet med föreningen Mad heritage and contemporary arts som bjöd in personer med egen erfarenhet av psykiatri att delta.

Museets besöks av skolor, folkhögskolor och pensionärsföreningar på guidade visningar eller som själva tar del av museets utställningar.

Som en del av Sahlgrenska Universitetssjukhuset är museet en del av regionens största arbetsplats. Genom att lyfta arbetslivsförutsättningar inom sjukvården vänder vi oss till en stor grupp som arbetar inom den lokala sjukvården.

Genom samarbeten i form av tillfälliga utställningar lyfter vi olika teman med tillbakablickar på historien men med fötterna i nutid.

Kultur och hälsa

Ett område vi kommer att arbeta mer med i framtiden är Kultur och hälsa. Under 2025 kan vi räkna in flera arrangemang under rubriken:

Samarbete med Föreningen Mad Heritage and contemporary arts verkar för att uppmärksamma frågor om kulturarv, kreativa uttryck och mental hälsa. (Annika Engström är ordförande)

De fristående evenemang Samtal över tystnaden med Vanja Quarfordt och bokrelease för Psykiatrium med Christofer Bocker.

Museet deltar i nätverket Kultur och hälsa VGR.

PERSONAL

Museet är en kreativ kunskapsorganisation där de fem medarbetarna var och en är ensamma om sitt huvudsakliga kompetensområde (museichef, konservator, producent, pedagog och receptionist), men samtidigt bidrar med sin ackumulerade kunskap och övriga kompetenser i flertalet av museets huvudprocesser.

Under året har museets personal uppgått till fem årsverken fördelade på:

museichef
konservator
producent/formgivare
pedagog
receptionist/administratör

Museet tog emot en praktikant från Konservatorsprogrammet på Göteborgs universitet under åtta veckor.

BILDGALLERI 2025

4 februari - Museet deltog i Göteborgs filmfestival med film ur samlingarna under rubriken Göteborgs-epoker. I år var det med en film från Centraltvätten på Sahlgrenska sjukhuset från ca 1940.

1-11 april Vetenskapsfestivalen, tema framtiden. Museet deltog i Kulturförvaltningens monter i Nordstan. Robert Wallsson höll föredraget Från åderlåtning till ingefärashots på stora scenen.

Sportlov, påsklov och höstlov - bildjakt, råttjakt, pyssel i ateljén. Vi bjöd på fri entré.

26 april Invigning av Lillhagen i färg. Delar av arbetsgruppen från Göteborgs stadsmuseum och Medicin-historiska museet.

5-7 maj Who Cares, workshop i 3 dagar i Göteborg. Samarbete med Nottingham Trent University.

9 juni Personalgruppen deltog i Blodomloppet i Slottsskogen.

18 aug Studiebesök på Lödöse museum

21-25 maj European Museum of the Year Awards 2025 i Białystok, Polen.

9 juni VGRs tidning Arbetslust gör ett reportage om Medicinhistoriska museet.

12-13 juni arrangerade Medicinhistoriska museet ett skill-sharing event inom ramen för forskningsnätverket CA22159 - National, International and Transnational Histories of Healthcare, 1850-2000 (EuroHealthHist), här håller Robert Wallsson en historisk guidad tur på Sahlgrenska universitetssjukhusets område.

25 augusti Studiebesök Mölndals museum och utställningen Ren Skit.

12 september Kulturarvsdagen fri entré Stadsvandring med Robert.

9 oktober Finissage för En blodig historia med manuell blodgruppering av GeBlod.

28-29 augusti Kulturkalaset med 4 st guidade visningar och fri entré. Fullt hus två hela dagar!

17 september Vi deltog på Museinätverk Västs höstmöte på Rydals museum.

24 okt Kulturnatta Invigning av utställningen Sjuka barn. Lisa Sputnes Mouwitz, museichef och Angela Hanson, överläkare på Drottning Silvias barnsjukhus invigde och klippte bandet.

Sjukhusclownerna kom på besök och museet hade ca 350 besökare från kl 12-20.

30 oktober Höstlovsaktivitet - virka Tröstemöss, små virkade, stickade eller sydda figurer, som ges till barn för att ge tröst och underlätta sjukvårdspersonalens arbete. P4 gjorde ett inslag och reportern provade på att virka en mus.

6 november Museet deltog i Tillsammansfestivalen med Teater Trampolin som satte upp en föreställning på museet för förskoleklasser.

19-20 november I år arrangerades Samlingsforum i Göteborg. Medicinhistoriska museet var en av samarbetsparterna.

4 december Medicin och människor i det tredje Sahlgrenska sjukhuset - ett föredrag med Gudrun Nyberg.

1-2 december Studiebesök och nätverkande med kollegor på Ovariaci museum i Århus. Annika och Anna åkte.

15 december Personaldag med studiebesök och julavslutning på Vänersborgs museum.

SAMARBETEN OCH SAMVERKAN

Under 2025 har museet haft samarbete med den dagliga verksamheten Mediabyrån och med MediaCopy, en verksamhet som utför arbetsträning. Av dessa har vi fått hjälp med att spela in film och att digitalisera historiskt material. Deltagarna i verksamheterna har också fått inblick i museets verksamhet.

Dessa typer av samarbeten ger museet en rad olika insikter. Inte minst vidgar det vår egen kunskap om de som besöker vårt museum.

Mediabyrån hjälper oss med en presentationsfilm till EMYA. Här berättar Erika Jakobsson om butiken.

Gemensamt årskort

Medicinhistoriska museet är med i Västra Götalandsregionens museikort, som ger entré till samtliga sex museer som ingår i organisationen.

Etablera rollen som besöksmål

Museet har ett nära samarbete med Göteborgs Turistbyrå och har en löpande kommunikation om hur museet kan bidra till Göteborg som besöksmål.

Museet deltar regelbundet vid årliga event som vänder sig mot lokalsamhället exempelvis Vetenskapsfestivalen, Kulturkalaset och Kulturnatta. Vid dessa event lyfter museet de lokala platsernas medicin- och socialhistoria genom föredrag och stadsvandringar.

Genom att lyfta medvetenheten om platsens historia och att fysiskt komma ut till dem som bor och verkar i området hjälper museet till att skapa en starkare koppling mellan stadens invånare och den plats som de bor och verkar i, samt ett starkare lokalsamhälle.

Sahlgrenska universitetssjukhuset

Samverkan med Transfusionsmedicinska verksamheterna och GeBlod

Medicinhistoriska museet tillfälliga utställning 2024-2025 heter En blodig historia och invigdes på Kulturnatta den 25 oktober. Den handlar om blod och blodgivning i ett historiskt såväl som nutida perspektiv.

Utställningen är ett samarbete med de Transfusionsmedicinska verksamheterna och GeBlod, Sahlgrenska Universitetssjukhuset.

Under 2025 anordnade GeBlod blodgruppering för besökare över 18 år vid två tillfällen på museet. Under vetenskapsfestivalen och som finissage när utställningen stängde.

BASUTSTÄLLNING

Sahlgrenska universitetssjukhuset Drottning Silvias barnsjukhus

Samarbete med Drottning Silvias barnsjukhus inför utställningen Sjuka barn! om att vara barn och att ligga på sjukhus.

Göteborgs stadsmuseum Utställningen Lillhagen i färg

Medicinhistoriska museet samverkade med Göteborgs stadsmuseum i utställningen Lillhagen i färg - om Lillhagens sjukhus och studie-verksamheten under 30 år.

Medicinhistoriska museets samling av över 100 verk av patienter är stommen i utställningen som öppnade på Göteborgs stadsmuseum 26 april 2025 och visas till 29 mars 2026. Lillhagen i färg genererade stort medieintresse, fina recensioner och högkvalitativa inslag i P1, SVT, poddar, magasin och branschpress (omkring 35 artiklar).

Medicinhistoriska museet beviljades medel från Konung Gustaf VI Adolfs fond för svensk kultur för att producera en katalog i 2000 ex. Katalogen gavs ut på museets förlag och producerades av museets producent/formgivare Annika Engström, med texter av pedagog Robert Wallsson.

Eld och blod

Basutställningen är uppskattad av besökare och branschfolk och fungerar bra pedagogiskt. Vi har tagit emot grupper med upp till 30 deltagare vilket upplevs som max antal.

Under 2025 har vi anlitat snickare för att åtgärda vissa montrar där träet sväller vid fuktig årstid och hotar att spräcka glashuvarna.

Vi har kompletterat innehållet i flera montrar. I rummet *Smuts, skit och sjukdom* gjordes plats för den första GOTHIA-respiratorn för barn samt en mekanisk bröstpump och text om medicinteknik.

En monter med Malmströms vaccumextraktor kompletterades med bilder och text.

Vi har kompletterat belysningen i utställningarna och i biblioteket.

TILLFÄLLIGA UTSTÄLLNINGAR

EN BLODIG HISTORIA

25 okt 2024 - 10 okt 2025

Utställningen En blodig historia handlar om blod och blodtransfusion. Den berättar om hur blodtransfusion gått från experiment med lammblood, desperata försök att rädda liv, till att bli en viktig del av dagens moderna sjukvård.

Utställningen producerades av Medicinhistoriska museet i samarbete med den transfusionsmedicinska verksamheten inom Sahlgrenska Universitetssjukhuset och GeBlod. Blodgivare i regionen kunde välja en voucher som gav gratis inträde till museet under utställningen. Dessa utnyttjades av 258 personer.

En blodig historia producerades som en vandringstställning där vi gratis erbjuder museum och andra att ladda ner materialet och själva trycka och sätta upp utställningen med lokala samarbetspartners.

I Västervik visas utställningen 12/11 2025 – 12/4 2026 och har fått en lokal utformning för barn och vuxna - framtagna av Västerviks Museum och Blodcentralen Region Kalmar. Mölndals museum lånar utställningen samt föremål och visar den från februari 2026.

SJUKA BARN!

24 okt 2025 - 16 okt 2026

Utställningen handlar om att vara barn på sjukhus. Den berättar om barnsjukvårdens historia, om barns rätt till trygghet och information, om vikten av att bli lyssnade på och att få vara barn – även när man är sjuk.

I utställningen Sjuka barn hittar du berättelser från barnsjukvården genom tiderna – från ensamhet på sjukhus till dagens rätt till trygghet, information och medbestämmande.

Genom personliga berättelser och historiska föremål får du se hur vården har förändrats, hur barnkonventionen ger barn rätt att bli lyssnade på och om att få en så bra vård och sjukhustid som möjligt.

ARBETET BAKOM UTSTÄLLNINGEN SJUKA BARN!

Syfte: Att berätta om barnsjukvård och barnsjukhusen i Göteborg från 1856–2024 i en fysisk utställning på museet.

Digitalisering och publicering av material från Göteborgs barnsjukhus och Oscar Bernander Bengtssons fotosamling.

Studiematerial till skolor och utbildningar.

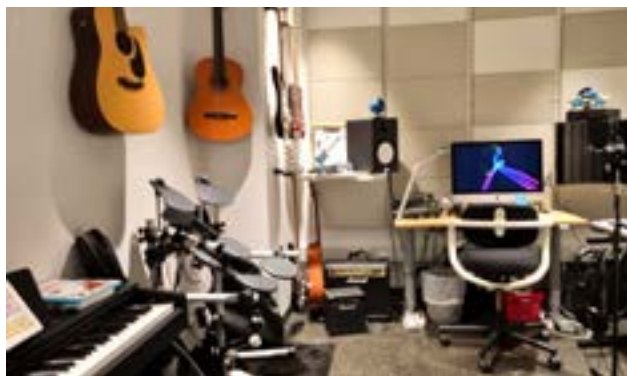
Insamling och dokumentation av berättelser

Insamling: Under några veckor postade vi bilder och frågor på vår hemsida, Instagram och Facebook. Exempel på fråga: Relationer på sjukhuset Har du erfarenheter av att ligga inlagd på sjukhus som barn? Vad var det bästa och det värsta? Fanns det någon särskild person, en läkare, sköterska eller kompis på avdelningen som du särskilt kommer ihåg?

Vi fick in många fina berättelser! Utdrag ur några av dem finns i utställningen och alla inskickade berättelser går att hitta på vår webbsida.

Bild från Göteborgs barnsjukhus omkring 1920.

Arbetsgruppen gjorde flera studiebesök på Drottning Silvias barnsjukhus 2025.

Vi inspirerades av Lekterapi på Drottning Silvias barnsjukhus i formgivningen av den moderna delen av utställningen.

En ny vägg med lekhus och luckor byggdes. Måleri-verkstad blir där det finns plats, här på kallvinden till museet.

Det moderna barnsjukhuset fick bla. representeras av ett reprtagte om Hildas hjärtoperation och Glasklart, en metod där man använder bildstöd i patientrummet.

Den äldre delen som berättar om utvecklingen av barnsjukvården i Sverige inspirerades av de stora fönstren på Barnsjukhuset i Änggården.

Museet har många sjukhussängar i samlingen och vi visar här en av barnsängarna från Barnsjukhuset i Änggården.

Utställningen Sjuka barn öppnade den 24 oktober 2025, under Kulturnatta i Göteborg och invigdes av Lisa Sputnes Mouwitz, museichef och Angela Hanson, överläkare på Drottning Silvias barnsjukhus.

Sjukhusclownerna kom på besök på invigningen, till glädje för både barn och vuxna!

Utställningen är producerad av arbetsgruppen på museet:

Produktion och form Annika Engström
Manus Robert Wallsson
Föremål och översättning Anna Stow
Administration Erika Jakobsson

ARRANGEMANG

Workshops Who Cares i Göteborg 5-7 maj

Verusca Calabria på Nottingham Trent University anordnade tillsammans med Medicinhistoriska museet och föreningen Mad Heritage and contemporary arts en 3 dagars workshop samt studiebesök, med syfte att undersöka möjligheterna för ett gemensamt projekt på temat psykisk hälsa och kulturarv.

Förväntade resultat:

- Undersöka nya tillvägagångssätt för att hantera kulturarv kring psykisk hälsa med särskild tonvikt på kunskapsöverföring mellan akademiker och GLAM -Galleries, Libraries, Archives och Museums, i ett europeiskt sammanhang.
- Bättre representation av psykisk hälsa och dess historia och kulturarv i medicinska museer och arkiv.
- Skapa nya synergier mellan medicinska, humanistiska och samhällsvetenskapliga forskare för en framtida projektansökan.

Producent Annika Engström höll ett föredrag om skapande och psykisk ohälsa. Föreningen Mad Heritage and contemporary arts verkar för att uppmärksamma frågor om kulturarv, kreativa uttryck och mental hälsa. (Annika Engström är ordförande)

Museets chef höll en presentation med fokus på erfarenheter av transdisciplinär samverkan och museers funktion i relation till forskning.

Dagarna samlade personer med erfarenhet av att vårdas inom psykiatri, praktiker samt forskare från universitet i Storbritannien och Sverige.

Skill sharing event: Transdisciplinary and collaborative research projects and Museum Collections as Source Material 12-13 juni

Medicinhistoriska museet stod som arrangör och värd för mötet som hölls inom ramen för det fleråriga forsknings- och nätverksprojektet EuroHealthHist där museets chef Lisa Sputnes Mouwitz är medlem. Projektet har ambitionen att samla europeisk medicinhistorisk forskning,

bygga nätverk och kunskapsbyggnad samt främja ny forskning bedrivs inom ramen för The European Cooperation in Science and Technology (COST) är EU-finansierat.

Hybridmötet samlade deltagare från Portugal, Grekland, Turkiet, Irland, Österrike, Italien, Albanien och andra länder. Programmet omfattade föredrag av europeiska medicinhistoriker och museiprofessionella. Mats Jönsson vid Göteborgs universitet beskrev arbetet vid centrumbildningen GPS400, där Medicinhistoriska museet varit samarbetspart i två samverkande forskningsprojekt.

Museichefen som tagit initiativ till mötet välkomnade och gav en presentation av dess teman. Konservator Anna Stow gav en workshop med samlingsföremål som primärkälla.

Museipedagog Robert Wallsson presenterade ett fotoarkiv och höll en guidad tur på Sahlgrenska universitetssjukhusets område. Där lyftes kulturhistoriska spår och de förändringar som skett under åren.

Om EuroHealthHist: [Action CA22159 - COST](#)

Samlingsforum 19-20 november

I år arrangerades Riksantikvarieämbetets Samlingsforum i Göteborg i samarbete med Medicinhistoriska museet, Göteborgs museer och konsthall, Kulturförvaltningen Västra Götalandsregionen, Världskulturmuseerna och branschorganisationen Sveriges museer.

Museets konservator och museichef höll ett gemensamt föredrag, konservator visade museets samlingar. Museichefen var moderator.

Föredrag på Medicinhistoriska museet

Medicin och människor i det tredje Sahlgrenska sjukhuset.

Föredrag med Gudrun Nyberg 4 december.

Vem var Oscar Bernander Bengtsson?

Föredrag med Robert Wallsson 18 december.

KONFERENSER OCH EXTERNA FÖREDRAG

Övriga föredrag utanför museet

Robert Wallsson:

- Föredrag på Landala Kulturcenter 7 april
- Barnkonventionen. Föredrag på Mölndals museum 20 november.
-

Lisa Sputnes Mouwitz:

- Föredrag för nya undersköterskor vid Sahlgrenska Universitetssjukhuset 22 april
- Föredrag vid Nordic Medical History Congress, Lund 24 april
- Föredrag vid IAMMCs konferens "Material Matters. Powerful Objects in Medical Museums and Collections", Ingolstadt, Tyskland 11 september
- Föredrag vid Rydals höstmöte tillsammans med Caroline Mårtensson från Göteborgs Stadsmuseum 17 september
- Föredrag vid ISHRADs (The International Society for the History of Radiology) Konferens i Göteborg 11 oktober
- Föredrag vid Samlingsforum 19 november
- Föredrag för nya undersköterskor vid Sahlgrenska Universitetssjukhuset 11 december

Anna Stow:

- Föredrag vid Samlingsforum 19 november

Fristående event i museets lokaler

- Samtal över tystnaden. Vanja Quarfordt 12 maj
- Bokrelease Psykiatrium. Christofer Bocker 24 november

Deltagande i externa konferenser och utbildningar

- EMYA- European Museum of the Year Awards 2025 i Białystok, Polen. 21-25 maj
Lisa Sputnes Mouwitz, Annika Engström, Robert Wallsson, Anna Stow
- Digitkult-Digitalt deltagande i konferens 14–16 oktober. Anna Stow, Robert Wallsson
- Riksantikvarieämbetets Nationella nätverk för digitalt kulturarv i Halmstad 27 maj.
Anna Stow, Robert Wallsson
- Nätverk för Kultur och hälsa.
Annika Engström
- Svensk Förening för textilkonservators årsmöte, i Göteborg. Anna Stow
- Samlingsforum
Lisa Sputnes Mouwitz, Anna Stow.
- Museinätverk Västs höstmöte Rydal
Lisa Sputnes Mouwitz, Annika Engström
- Nordic Medical History Congress,
Lisa Sputnes Mouwitz
- IAMMCs konferens "Material Matters. Ingolstadt, Tyskland 10-13 september
- Digital Tools for Cultural Heritage (7,5 hp GU) Anna Stow och Robert Wallsson

Gruppfoto. IAMMCs konferens "Material Matters.

EMYA-European Museum of the Year Awards 2025

Medicinhistoriska museet i Göteborg var nominerade till EMYA 2025. Museets personal deltog på plats i Białystok, Polen. Hans Looijen, chair of European Museum Forum och Marta Cienkowska, Deputy Minister of Culture and National Heritage invigde på The Podlasie Opera and Philharmonic European Art Center.

Museichef Lisa Sputnes Mouwitz presenterade Medicinhistoriska museet och deltog i panel-diskussion.

Tema för konferensen var konflikt och krig, desinformation och propaganda. Vad är de europeiska museernas roll i att försvara mänskliga rättigheter och demokrati i en tid när historien skrivs om framför våra ögon. Hur försvara europeiska minnen och kulturell kompetens och vara fredliga platser i krig och konflikt?

Glada och stolta mottog vi vårt diplom för "Noteworthy achievement in raising the public quality of the museum" under EMYA2025!

KOMMUNIKATION, MARKNADSFÖRING OCH VARUMÄRKE

Museet har mandat att förvalta och utveckla sitt eget varumärke och kanaler såsom sociala medier och extern kommunikation. Vi följer VGRs grafiska profil och riktlinjer.

Medicinhistoriska museet ligger under Sahlgrenska Universitetssjukhuset men går över till Kulturförvaltningen NOK den 1 januari 2026. Inför övergången har kontakterna med kulturförvaltningens kommunikationsavdelning ökat under hösten.

Vi är sedan 2024 med i det gemensamma årskortet för regionens museer och i en gemensam folder. Vi deltog i Kulturförvaltningens program under Vetenskapsfestivalen och i olika inlägg på instagram under *vgrsmuseerochbesoksmal*.

Vårt digitala Nyhetsbrev gavs ut sex gånger under 2025.

Vi inledde samarbete med Turistrådet Västsverige och finns med på *Västsverige.se*. Vi uppfyller kriterierna för deras högsta certifikation "världen". De har varit på besök på museet och gjort ett inlägg på sin instagramsida *väst-sverige*.

Vi deltog i frukostmöte Västra Nordstan som anordnas av Innerstaden. Innerstadens kommunikatör besökte oss och gjorde inlägg på deras instagramsida *innerstaden*.

Museet var med i publikationerna:
Museiguiden (Arbetsam)
Upptäcktsresan (Svenskt Kulturarv)
Resmål Sverige
Nordiska gruppresor
VGRs folder årskort

Press och artiklar om museet:

Sahlgrenskaliv - [Medicinhistoriska museet nominerade till prestigefyllda European Museum of the Year Awards 2025](#)

Arbetslust - [Nyöppnat museum nomineras till europiskt pris.](#)

Sahlgrenskaliv - [Sjuka barns historia – ny utställning på Medicinhistoriska museet](#)

P4 Göteborg Sveriges radio - [Här spändes barnen fast – för att operera bort halsmandlarna.](#)

SVT Nyheter /Väst - [Här spändes barn fast i stolen för att operera bort halsmandlar](#)

SVT Nyheter/Väst - [Så löstes mysteriet med vårdinstrumenten i Gullspång – experternas svar](#)

Utgivning och publicering

Katalogen "Lillhagen i färg" producerades av museet och gavs ut på Medicinhistoriska museets förlag i samband med utställningen på Göteborgs stadsmuseum med samma namn.

Katalogen trycktes i 2000 ex och tryckkostnaden finansierades av Konung Gustaf VI Adolfs fond för svensk kultur. Katalogen finns till försäljning på båda museerna.

MUSEET PÅ WEBBEN OCH I SOCIALA MEDIER

Vi lägger ut allt material från utställningarna på museets webb www.medicinhistoriska.se. Det innefattar utställningstexter, foto, ljud, film, föremål, länkar och referenser. Här kan besökaren ladda ner alla utställningstexter före eller efter besöket. Här finns också en föremålsförteckning med beskrivning av alla föremål som visas i utställningen, dessa texter finns även på engelska. Vidare finns alla introtexter inlästa på svenska, engelska och tyska, och är tillgängliga via QR-koder i utställningen och på webben.

Medicinhistoriska kartan

Museets medicinhistoriska karta är publicerad i Google My Maps och informerar om ca 130 historiska vård- och omsorgsinrättningar i Göteborg från tidigt 1600-tal till nutid. Kartan är tänkt att användas som ett pedagogiskt verktyg för skola och utbildning och för de som har ett intresse för medicinhistoria och göteborgshistoria. Under året har kartan lagts upp på OpenStreetMap som fungerar bättre i mobiltelefon.

Wikimedia Commons

På Wikimedia Commons publicerar vi löpande fotografier ur samlingarna. Från start nov 2023 2025-12-31 har vi publicerat 2001 bilder som har genererat ca 173 199 visningar.

2025 = 84 780 visningar

2024 = 75 879 visningar

[Category: Images from Medicinhistoriska museet, Göteborg - Wikimedia Commons](#)

Museireportrarna

Museet deltar i samarbetet "Museireportrarna" ett projekt inom VGR:s museer med inriktning mot Medie- och informationskunnighet (MIK).

Som museireporter på Medicinhistoriska museet får eleverna utforska material från utställningen Sjuka barn! och publicera sina texter via [Mobile Stories](#) helt utan kostnad.

Kulturkatalogen Väst

Museet är med i den nätbaserade Kulturkatalogen Väst. Här finns hundratals scenkonstföreställningar, workshops, projekt och olika besöksmål i Västra Götalandsregionen. Hela utbudet är granskat och kvalitetssäkrat och allt riktar sig till barn och unga.

Turistrådet Västsverige

Vi samarbetar med Västra Götalandsregionens Turistrådet Västsverige och finns med på sidan Västsverige.com.

De jobbar aktivt för att skapa en hållbar besöksnäring, både för gäster och för de som bor här året om.

Insamling av berättelser

I samband med utställningen Sjuka barn! samlades berättelser och erfarenheter in från barnsjukvården. Insamlingen gjordes bland annat med hjälp av sociala medier och utskick till föreningar. Ett tjugotal minnen och berättelser samlades in till museets samlingar varav några av berättelserna användes som en del i utställningen.

Under utställningen "Lillhagen i färg" på Göteborgs stadsmuseum kan publiken även lämna berättelser relaterade till Lillhagens sjukhus till oss.

Månadens föremål på sociala medier och på webben

Genom att visa olika slags föremål som exempelvis medicinska instrument, textilier, medicinsk-teknisk utrustning, läkemedel eller klädesplagg skapas små berättelser som både visar bredden av museets samlingar och ger möjlighet till intressanta fördjupningar. Månadens föremål är lika mycket till för museets publik som en intern påminnelse om vilka föremål och berättelser som samlingarna bär på.

Månadens föremål är även ett av de återkommande inläggen på museets Instagram och Facebookkonton där vi löpande lägger upp material under olika teman.

Månadens föremål 2025:

Januari: Singers kirurgiska symaskin

Februari: Korsett i barnstorlek

Mars: AGA Sedator

April: Artikulator

Maj: Brosch för dispensärsköterskor

Juni: Fotoalbum

Juli: Beredskapsväska

Augusti: Salubrin

September: Paquelins kauter

Oktober: Agrafer

November: Kirurgens glasögon

December: Polariskop

Månadens föremål januari 2025. Singers kirurgiska symaskin för kirurger som arbetade på fältsjukhus.

Under året har vi visat upp museets verksamhet och även låtit våra följare få vara med bakom kulisserna.

Vi har fortsatt att uppmärksamma en del temadagar som har koppling till medicinhistoria och vi har även fortsatt att visa vår fotosamling. När det gäller fotosamlingen har det varit lite extra fokus på bilder från Barnsjukhuset och sjukhusfotografen Oscar Bernander Bengtssons foton med anledning av utställningen Sjuka barn!

SU Instagramvecka - vecka 16 och 43

Vid två tillfällen tog museet över Sahlgrenska Universitetssjukhusets instagramsida *sahlgrenska*.

Dels inför öppning av utställningen "Lillhagen i färg" på Göteborgs stadsmuseum och inför öppningen av utställningen Sjuka barn!. Ett inlägg per dag (10 bilder) under 5 dagar, veckorna 16 och 43 2025

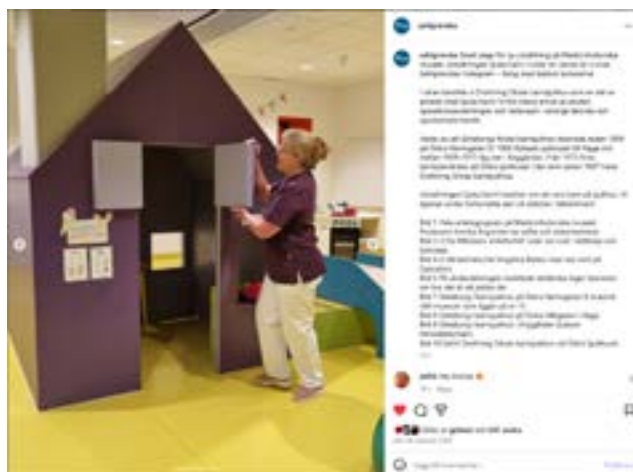

Foto från Lekterapi på Drottning Silvias barnsjukhus ingick i Instagramveckan inför Sjuka barn!

PROGRAM OCH PEDAGOGIK

Under 2025 tog museets pedagog emot bokade grupper av gymnasieelever, folkhögskolor, grupper från Sahlgrenska Universitetssjukhuset, Västra Götalandsregionen, olika intresseorganisationer, seniororganisationer, företag med mera. Bland grupperna från Sahlgrenska Universitetssjukhuset kan nämnas grupper från PLUS-programmet, ett övergripande program för kompetensutveckling och lärande inom hälso- och sjukvården i Västra Götalandsregionen (VGR).

Under 2025 påbörjades ett skolprojekt inom medie- och informationskunnighet (MIK) under namnet Museireportrarna tillsammans med museerna inom VGR. I projektet får skolor möjlighet att publicera texter i egen nättidning. Med autentiskt material från museerna får de möjlighet att träna på textproduktion och källkritik. De utforskar museet och tränar förmågan att berätta om världen från olika perspektiv. I mötet och får också nya kunskaper inom museets specialområden. Medicinhistoriska museet har tagit fram arbetsmaterial med fokus på barnkonventionen baserat på den tillfälliga utställningen Sjuka barn!

Museet är en aktör i Kulturkatalogen Väst, vilket innebär att skolor inom Västra Götalandsregionen kan söka regionalt arrangörsstöd med hjälp av kommunens samordnare.

På museets hemsida finns arbetsmaterial för både lärare och elever. Uppgifter och fördjupningsmaterialet kan användas i samband med ett besök eller på egen hand i skolan. Allt studiematerial är kopplat till skolans kurs- och ämnesplaner.

Under året har vi haft vi öppna lunchvisningar på fredagar en gång/månad. Besökaren betalar inträde till museet, guidningen är inkluderad i priset.

Museet deltog med program under Göteborgs filmfestival, Vetenskapsfestivalen, Göteborgs Kulturkalas, Kulturarvsdagen, Tillsammansfestivalen och under Kulturnatta i Göteborg.

Vi bjöd på fri entré under sportlov, påsklov, och höstlov då vi även hade pyssel med olika säsongstema i ateljén.

Guidade visningar - bokade grupper 132 st

Guidade visningar - allmänhet 15 st

Kvällskvart med konservator 9 st

Kvällskvart med museichef 7 st.

Dagar med fri entré under året 14 st

BESÖK OCH BUTIK

I entrén finns reception, museibutik, kapprum med låsbara skåp och tre toaletter varav en är anpassad för rullstol och har skötbord. En föreläsningssal med plats för 30 personer med projektor, högtalare och hörslinga finns i museet. Här finns bärbara pallar för besökare att ta med in i utställningen.

Butikens innehåll speglar vårt tema och dess bredd: medicinshistoria, apotek, anatomi, psykiatri. Utbudet associeras med temat på olika sätt – ibland direkt och andra gånger mer lekfullt. Alla ålders- och besökargrupper ska kunna hitta något – en bit av museiupplevelsen att ta med sig hem.

Boksortimentet utökades med nya titlar under året. I februari-mars hade vi bokrea på utvalda böcker från vårt lager. Under våren tillkom nyckelringar med museets logga och ett anatomiskt hjärta, ett motiv som vi sedan tidigare har på muggar och magneter som säljs i butiken.

I samband med invigningen av Sjuka barn! köptes fler souvenirer och leksaker och framför allt barnböcker som på olika sätt tar upp sjukdomar och sjukhus, in till butiken.

Under samma period började vi sälja två egenproducerade väggkalendrar, den ena med foton av sjukhusfotografen Oscar Bernander Bengtsson som knyter an till den till nämnda utställningen och den andra med anatomiska planscher av Andreas Vesalius.

SAMLINGAR, ARKIV REFERENSBIBLIOTEK

Bibliotek

Biblioteket är ett referensbibliotek med litteratur som kan användas för medicinhistorisk forskning. När vi invigde museet i nyrenoverade lokaler 2023 var museets bibliotek fortfarande nedpackat. Sedan dess har vi arbetat med att packa upp, sortera och katalogisera materialet som består av böcker, tidskrifter, särtryck och en del andra format.

Biblioteket består förenklat av tre samlingar: en bredare samling litteratur i ämnet medicin och medicinhistoria och två specialsamlingar. Den ena specialsamlingen utgörs av tandläkare Åke B. Löfgrens bibliotek som tillsammans med andra föremål skänkts till museet. Den andra är Lillhagens sjukhus' personalbibliotek med 270 böcker, både skönlitteratur och facklitteratur om samhällsfrågor, politik, naturvetenskap och konst.

Under 2025 har vi hunnit med att packat upp och placera materialet på nya rumsanpassade bokhyllor som vi köpt in med hjälp av medel från Kamratförbundet Sahlgrensringen. Arbetet med att katalogisera pågår fortfarande men vi planerar att öppna biblioteket för tidsbokning under tidig vår 2026.

Receptionist Erika Jakobsson hänger porträttet av Ingeborg Kastman, museets grundare.

Arkiv

Återflytt av arkivmaterial från arkivet i Mölndal till museet har påbörjats under året.

Samlingar

En stor mängd verk ur museets samlingar från studieverksamheten vid Lillhagens sjukhus samt andra relevanta föremål (inramade tavlor och lerfigurer totalt ca 100 st) har lånats ut från Medicinhistoriska museet till Göteborgs Stadsmuseum för utställningen Lillhagen i färg under perioden april 2025 till april 2026.

Utställningen En blodig historia lånades ut i sin helhet till Mölndals museum. Där ingår föremål, textpaneler och rekvisita. Utställningen öppnar i februari 2026 på Mölndals museum.

Museet har överlämnat en del material kopplade till Lillhagen och även äldre material kopplade till Sahlgrenska Sjukhus till Regionarkivet.

Digitalt tillgängliggörande och förmedling

Museet har under året fortsatt att digitisera och tillgängliggöra samlingarna, arbetet utförs dels på museet, dels med hjälp av MedieCopy.

I samband med utställningen Sjuka barn! digitaliserades material ur museets samlingar med anknytning till Göteborgs barnsjukhus. Fotografier från Göteborgs barnsjukhus och sjukhusfotografen Oscar Bernander Bengtsson digitaliserades med hjälp av MedieCopy. 121 fotografier från Göteborgs barnsjukhus och 229 fotografier av Oscar Bernander Bengtsson publicerades på Wikimedia Commons.

Vid sidan av att tillgängliggöra materialet användes det även till studiematerial och till fördjupningsmaterial som publicerades på museets hemsida.

FORSKNING OCH KUNSKAPS- UPPBYGGNAD

Museets konservator har representerat museifrågor i Förvaltningsgrupp hantering vanlig stillbild och Förvaltningsgrupp hantering vanligt ljud gällande digitaliseringslösningar för mediefiler vid projekt drivet vid koncernkontoret i VGR.

Samarbetsprojekt med Borås Högskola.

Studenter i kursen ”Digitalisering för bevarande och tillgänglighet” som är en del av Mastersprogrammet i Biblioteks- och informationsvetenskap vid Borås Högskola digitaliserade, transkriberade och publicerade ett fotoalbum med historia kopplade till Sjuksköterskors stuga och byggde en webbsida med materialet om Sahlgrenskasystrarnas sommarstuga.

Antal föremålsbilder tagna under året:
1 221 st, en ökning med 22%.

Antal databasposter vid årets slut:
7 982 st, en ökning med 29%. Under året har även befintliga poster redigerats.

(KF delmål 2025-2028 med digitisering:
öka andelen digitiserade poster med 15%)

Antal bilder på Wikimedia vid årets slut:
2 001 st.

Utlån: 137 föremål till 4 instanser.

Nyförvärv: 3

Inlån: 1

Museet har de senaste åren varit samverkanspart i två forskningsprojekt i samarbete med Göteborgs universitet inom ramen för GPS400: Centrum för samverkande visuell forskning, där museets pedagog och museichef har bidragit i forskningen. En typ av samverkan som givit många ringar på vattnet både utom och inom museets verksamhet och forskningsresultaten har varit grund för delar av den nya basutställningen.

Museet fortsätter etablera rollen för research, kunskaps- och textproduktion som del av museets utställningsproduktioner och pedagogiska arbete.

Konsultverksamhet

Museet bidrar med material ur samlingarn samt redaktionell text vid jubiléer i samverkan med kommunikationsavdelningen.

Museichef har en konsulterande roll i egenskap av expert i arbetet att bevaka sjukhustomtens kulturarv i samband med Sahlgrenska Life-projektet.

Museet tar emot många förfrågningar rörande samlingarna och bistår löpande med material till forskning med mera.

NÄTVERK

Museet är representerat i ett flertal nationella och internationella nätverk, både rörande medicinhistoriskt kulturarv och övergripande museifrågor.

Nätverk för medicinhistoriska museer och samlingar, ett museinätverk med stöd från Riksförbundet Sveriges Museer. (Lisa Sputnes Mouwitz samordnar)

Museinätverk Väst, som samordnas av Kulturförvaltningen i VGR. (Museichef medlem i styrgruppen)

Medicinhistoriska föreningen i Göteborg. (Museichef styrelseledamot)

Museet har ett omfattande internationellt nätverk genom museichefens tidigare styrelseuppdrag i den europeiska föreningen för medicinhistoriska museer (EAMHMS) och som del i den grundande kommittén för den internationella medicinhistoriska museiföreningen (IAMMC).

Europeiskt samverkans- och forskningsprojekt finansierat av COST (European Cooperation in Science & Technology). (Lisa Sputnes Mouwitz)

Medlem i Nordiska Konservatorsförbundet samt nära kontakter med Riksantikvarieämbetets Museiavdelning och Institutionen för Kulturvård vid Göteborgs universitet. (Anna Stow)

Medlem i Forum för utställare samt ordförande i föreningen Mad Heritage and Contemporary Arts, en fristående förening vars syfte är att uppmärksamma frågor om kulturarv, kreativa uttryck och mental hälsa. (Annika Engström)

Riksantikvarieämbetets Nationella nätverk för digitalt kulturarv. (Anna Stow, Robert Wallsson)

Nätverk för Kultur och hälsa (Annika Engström)

INTERNATIONELL VERKSAMHET

Museet förvaltar och förmedlar Sahlgrenska Universitetssjukhusets kulturarv och sätter sjukhusets och Göteborgs medicinska historiska innovationer och framsteg i ett nationellt och internationellt sammanhang. Basutställningen ger ett samhälleligt och historiskt perspektiv på medicinens utveckling. Där skildras hur viktiga upptäckter i omvärlden har påverkat utvecklingen lokalt och hur lokala upptäckter och innovationer har fått internationell spridning.

Exempel på innovationer med ursprung i Göteborg och Sahlgrenska sjukhuset som fått internationell betydelse är den sugklocka eller vacuumextraktor som utvecklades på 1950-talet av läkaren Tage Malmström i nära samarbete med ingenjörer vid Chalmers Tekniska Högskola samt det första fungerande läkemedlet mot tuberkulos PAS (Para-amino-salicylsyra) som togs fram av läkaren och professorn Jörgen Lehmann. Denna typ av framgångar bygger på många års kollegial samverkan, ofta över landsgränser.

Även större internationella strömningar såsom utvecklingen av sjuksköterskeyrket i Sverige är exempel på detta. Emma Klingberg som förestod den första sjuksköterskeskolan i Göteborg var elev till Emmy Rappe som i sin tur var elev till Florence Nightingale, som ju grundade den allra första skolan för sjuksköterskor i London 1860.

Museet och dess basutställning har potential att utgöra en nod i arbetet att fördjupa kunskapen kring det materiella medicinhistoriska kulturarvet och hur utveckling och kunskapsutbyte har sett ut i Europa. Detta är en av anledningarna till att museets chef numera är medlem i samverkans- och forskningsprojektet National, international and transnational histories of healthcare, 1850-2000 (EuroHealthHist), COST Action CA22159. Museet ingår sedan lång tid i europeiska och internationella nätverk som EAMHMS (European Association of Museums of the History of Medical Sciences) och IAMMC (International Association of Medical Museums).

MUSEET FRAMÅT

2026 kommer för museets del att genomsyras av inträdandet i avdelningen för Natur och Kulturarv vid Kulturförvaltningen i Västra Götalandsregionen och planerade justeringar inför nya ökade uppdrag.

Samtidigt som denna process pågår bedrivs den dagliga driften med samma ekonomiska och personella förutsättningar som föregående år utifrån de tre långsiktiga målen:

- Ökad publik kännedom och publikt engagemang.
- Ökad och förbättrad tillgänglighet till samlingarna.
- Implementera övergång i ny organisation.

Stadsvandring med Robert Wallsson under Kulturarvsdagen.

MEDICIN HISTORISKA museet

Medicnhistoriska museet
Östra Hamngatan 11, 411 10 Göteborg
www.medicnhistoriska.se

 VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN